

1. Jaan Purga kirjutis „, Kölni Eesti Rahvuskoondis 30 aastane.“ (Kirjutis on ette nähtud KERK'i kontsert-teatriõhtu ürituseks 31.10.1981)

Kui elu Saksamaal peale teist maailmasõda normaliseeruma hakkas, ehitati tookord veel nõndaöelda „iseseisva“ linna, Porzi Westhoveni linnaossa kortereid välismaa põgenikele ja peamiselt neile kes olid leidnud töökohad. Nii tekkis Westhoveni asundus, kus elasid peamiselt põgenikud välismaalt, nende hulgas koguke eestlasi.

Eestlastel tekkis varsti kava asutada oma organisatsioon ja kokkutulekul 22. augustil 1951 sai see kava teoks. Asutati Westhoveni Eesti Rahvuskoondis. 1. jaanuaril 1975 kaotas Porz „iseseisvuse“, ta liideti Kölniga. Kuna Kölni nimi on kõikjal tuntud, Westhoven aga kaugemal täiesti tundmata, otsustas Rahvuskoondise peakoosolek 1. juunil 1975 nime muuta. Nii sai 1951 a. 22. augustil ellukutsutud organisatsioonist Kölni Eesti rahvuskoondis. Kuna organisatsiooni struktuuris ega liikmeskonnas mingeid muudatusi ei toimunud, võib Kölni Eesti Rahvuskoondise sünnipäevaks lugeda 22. augusti 1951 aastal. Rahvuskoondise esimeseks esimeheks valiti Osvald Tammeveski, temale järgnes hiljem Endel Kalda, kes praegu on üks kiriku esindajatest. Mõlemad kuuluvad Rahvuskoondise liikmeskonda. Peale nende kahe on veel teisigi, kes Rahvuskoondise tekkimisest saadik on selle liikmed.

Endel Kaldale järgnes esimehe kohale Heino Kallas. Rahvuskoondis süvendas eestlaste omavahelist läbikäimist ja korraldas laiemaulatuslikke kokkutulekuid, milledest tähtsamad jõulukoosviibimised ja mardiõhtud. Heino Kallase lahkumise järel Kölnist vaibus Rahvuskoondise tegevus. Käidi küll veel koos, kuid organisatsioon kui niisugune vaibus nagu pool-unne.

26. mail 1960 kutsuti mõnede liikmete algatusel kokku Rahvuskoondise üldkoosolek, kus võeti vastu kodukord, valiti juhatus (esimees- Evald Fuks, liikmed- Jakob Veinimäe ja Lembit Kalda.) ning revisjoni komisjon.

Nüüd elavnes Rahvuskoondise tegevus tunduvalt. Korraldati suuremaulatuslikke kokkutulekuid, milledest võtsid osa eestlased ka Saksamaa naabermaadest ja veel kaugemaltki. Jõulukoosviibimistel lastega, mis kas nüüdki veel toimuvad jõulueelsel pühapäeval, jäädi küll rohkem omavahele, kuid osavõtjaid oli alati ka väljastpoolt Kölni. Üks Rahvuskoondise selleaegne tähtsaim tööala oli liikmetele puhkusvõimaluste hankimine Waldbrölis, millest mõned liikmed soodustusi said.

Evald Fuks, kes oli sel kohal 13 aastat, oli väga energiline esimees. Õige mitu aastat korraldas Fuks Rahvuskoondise tegevust üksi. Selle kõrval oli ta Rahvatantsurühma „Tungal“ vanemaks ning kirjutas ka mitu jõulunäidendit, mis kanti ette jõulukoosviibimisel. Ka juhatas Fuks täienduskooli. 1961 aastal oli Rahvuskoondisel 30 liiget, neist praegu järel veel 17.

Tervise halvenedes ei olnud Fuksil enam võimalik Rahvuskoondise esimehe ja tegeliku asjaajaja kohuseid täita. Rahvatantsurühma vanemana tegutses Fuks kuni surmani 1976 a. augustis. Evald Fuksile võlgneb Kölni Eesti Rahvuskoondis palju tänu.

Rahvuskoondise peakoosolekul mais 1974 valiti Evald Fuksi loobumise järele esimeheks Jaan Purga, kes sel kohal on veel praegu. Vahetunud on juhatuse liikmed. Praegu on peale Purga juhatuses Johannes Kungas ja Lembit Kalda. Ajavahemikus 1974-1981 on juhatusse kuulunud peale eelnimetatute veel Maret Kalda, Raoul Laev ja Helmut Kibowitz.

Vähemaulatuslike kokkutulekute kõrval on Rahvuskoondis korraldanud rea suuremaulatuslikke eestlaste kokkutulekuid, kus osavõtjate arv on ulatunud ligemale kaheksajani. Neist tähtsamad on Eesti Vabariigi aastapäevad, Mardiõhtud, hõimu-kokkutulek koos soomlaste ja ungarlastega, teatri-õhtud, jõulukoosviibimised, eestikeelsed jumalateenistused jne. Suurematel kokkutulekutel pole puudunud eestlased naabermaadelt ega ka kaugemaltki. Eriti tihe on Kölni Eesti Rahvuskoondise koostöö Belgia Eesti Seltsiga. Uue üritusena tegutseb Rahvuskoondise Näitetrupp, kel küll oma majandus, kuid kes allub Rahvuskoondise revisjoni komisjoni kontrollile samal alusel kui Rahvuskoondise kassa ning tegevus. Näitetrupi hingeks ja näitejuhiks on Raoul Laev. Senini on lavastatud ja mängitud viis näidendit, neist kõige nõudlikum Eduard Vilde „Pisuhänd“. Kõik Kölnis mängitud näidendid on esitatud ka Belgias.

Köln Porzi linnaosas (Demo-Treff) on kasutada rahvuskoondisel üks ruum (Senioren Treff) igal reedel alates kella 18-nest. Varem oli ruumi küllastamine elavam, viimasel ajal kasutab seda peamiselt Näitetrupp harjutuseks ja „bridzimeeskond“ bridzi mängimiseks.

Kölni Eesti Rahvuskoondisel on praegu 51 liiget, neist 8 (15,7%) nooremad kui Rahvuskoondis. Alates aastast 1960 on surma läbi lahkunud 15 liiget, varemaste aastate kohta puuduvad kahjuks andmed. Terve rida liikmetest on

kas elukoha vahetuse tõttu või ka muil põhjusel eemale jäänud.

Nagu öeldud on alla 30. aasta vanuste liikmete arv 8. Kahjuks on aga 30-40 aasta vanuseid ainult 2, 40-50 a. 5, 50-60 a. 22, 60-70 a. 9 ja üle 70 a. 5. Nagu toodust näha, on liikmete keskmine vanus küllaltki kõrge, sest 30-50 a. vanuseid on kokku ainult 7. Lootust annab see, et noorte arv on küllaltki kõrge.

Jääb soovida, et liikmed, kes nooremad kui Rahvuskoondis, jätkaksid tööd eestlaste koondamisel ja eestluse säilitamisel võõrsil ning võtaksid selle täielikult enda kanda kui vanemad selleks enam võimelised pole.